

Woordje van de redactie

De bladzijde is omgedraaid, we zitten in 2024, een even jaar ... dat is goed, een schrikkeljaar ... nog beter ☺! Jawel, jawel, de positivo in mij is alweer klaarwakker en wat surrealisme is me dan niet vreemd.

Een mens moet ergens wat houvast vinden in deze barre tijden! Toch? Alle gekheid op een stokje, ik moet toegeven dat ik wel van een schone lei hou, het geeft de illusie van hoop, van opnieuw beginnen, even geloven dat alles kan, dat het beter zal worden. Morgen wordt het beter. Voilà!

Bij mijn "goede" voornemens, ander vast ingrediënt van begin januari, zit -naast de jaarlijkse belofte aan mezelf om minder te snoepen of kortom minder te eten- het voornemen meer poëzie te lezen. Januari is al sinds jaar en dag poëziemaand en dus is het een ideaal moment om dit in de praktijk om te zetten. Traditioneel vindt u in dit januarinummer dan ook een aantal gedichten en liedjesteksten.

Het overkoepelende thema van de poëziemaand dit jaar is "thuis". Neen, niet de soap op VRT1, het huis van de poëzie bevat herinneringen, geuren, dromen en kleuren. De mooiste woorden ontspruiten vaak op de plek waar de dichter zich het meest thuis voelt. Poëzie kan mensen vieren, verwelkomen en zich dus ook thuis doen voelen. Het kan troost bieden op moeilijke momenten van

afscheid, rouw en verdriet en de lezer een dak bieden om onder te schuilen.

Naast heel wat aandacht voor poëzie duikt de redactie ook in de wereld van de fotografie met het interview met oud-leerling Kristin Van den Eede. Meneer De Paepe start 2024 kritisch met zijn column over Napoleon. In Oostende wordt dan weer het Ensorjaar afgetrapt. Ensor is dit jaar precies 75 jaar geleden gestorven. In zijn thuisstad kunt u naar het MuZee voor een tentoonstelling rond de stillezens van de schilder en daarna natuurlijk naar het Ensorhuis. Geloof me, het loont de moeite!!

Verder leest u een warm pleidooi om als volwassene of jongvolwassene toch naar Wonka te gaan kijken en is er aandacht voor de manier waarop Elvis met zijn Priscilla omging. Niemand minder dan Sofia Coppola maakte een intrigerend portret van Presleys wel erg jonge muze. Opnieuw werpt de discussie zich op of we de kunstenaar los van de man moeten zien. En, oh ja, Georgette werd in dit verband naar Parijs gestuurd voor een exclusief interview met de butler van gevallen "monstre sacré" Depardieu!

Veel leesplezier!
Jirka Claessens

Zoals je tegen een ziek dochtertje zegt:
mijn miniatuurmensje, mijn zelfgemaakt
verdrietje, en het helpt niet;
zoals je een hand op haar hete voorhoofdje
legt, zo dun als sneeuw gaat liggen,
en het helpt niet:

zo helpt poëzie

(H. de Coninck)

Interview Kristin Van den Eede

Persoonlijk paspoort

Naam: Van den Eede

Voor naam: Kristin

Afstudeerjaar Atheneum: 1999

Favoriete vak op de middelbare school:

Engels (mr. De Decker), Latijn (mr. Heyvaert), Nederlands en Esthetica (mevr. Claessens).

Anekdote uit je Atheneumtijd:

Ik haatte de lessen LO hartgrondig en heb een paar keer gedaan alsof ik flauwviel van hyperventilatie tijdens het joggen rond de Forten (sorry, mevr. Borms!). Ironisch genoeg kreeg ik daarna écht last van hyperventilatie. Nog vreemder, na mijn studies ben ik puur voor mijn plezier rond de Watersportbaan in Gent beginnen joggen. Blijkbaar jog ik eigenlijk wel graag, zolang het maar op mijn eentje is.

Eventuele vervolgstudie: Germaanse taal- en letterkunde (Engels – Zweeds)

Beroep: taallector o.a. academisch en juridisch Engels, Nederlands voor anderstaligen en Zweeds

Werkgever: Universiteit Gent

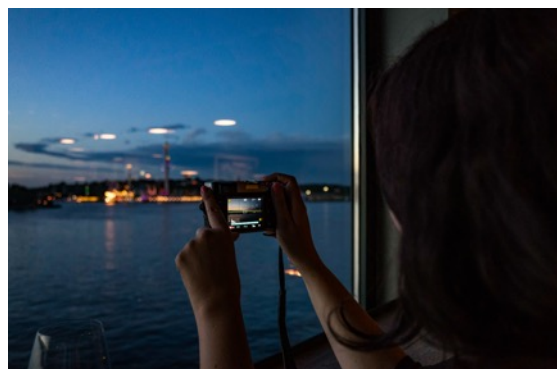
Kun je jezelf even kort voorstellen?

Ik woon in Gent, ben getrouwd, heb een hond en werk als taallector aan de Universiteit Gent. In mijn vrije tijd ben ik bezig met fotografie, lees ik graag en teken en schilder ik.

Ik vermoed dat fotografie een hobby is voor jou. Heb je daarvoor gestudeerd? Zo ja, waar?

Ik heb Fotokunst gestudeerd aan de Sint-Lucas Academie in Gent, in avondopleiding. Ik heb er vooral naar beelden leren kijken en leren nadenken over hoe ik mijn werk wil presenteren, bv. in een tentoonstelling of uitgave. Verder heb ik ook veel geleerd van korte workshops en via bevriende fotografen online.

Daarna werkte een aantal jaar als fotograaf in bijberoep, hoofdzakelijk om prints te kunnen verkopen en af en toe een opdracht aan te nemen die me aansprak. Los daarvan is het altijd een grote passie geweest – het woord “hobby” dekt de lading niet. Ik had heel graag mijn beroep gemaakt van fotografie, maar gaandeweg besepte ik dat ik veel compromissen zou moeten sluiten en opdrachten aannemen die me niet liggen. Ik had schrik dat dat mijn liefde voor de fotografie zou wegnemen. Zodra je met iets geld verdient, komt er een bepaalde druk op te liggen (voor mij althans) en dat wou ik absoluut niet.

Had je al van jongs af een zwak voor fotografie? Wanneer kreeg je je eerste fototoestel? En, was dat een eye-opener voor jou op dat moment?

Nee, ik ben pas een tiental jaar geleden beginnen fotograferen. Wel heb ik altijd de behoefte gehad om me creatief uit te drukken. Vroeger was dat via tekenen of schrijven en daarna is het medium gewoon veranderd.

Ik ben uit nieuwsgierigheid beginnen fotograferen omdat mijn man een nieuw toestel gekocht had. Ik ben nogal snel gebeten door een nieuwe passie, dat hebben we allebei gemeen. Via Flickr (dat was toen een enorm populair sociaal medium voor fotografen) ben ik terecht gekomen bij straatfotografie. Het idee dat er om elke hoek wel een mooi moment voor het rapen kan liggen, zonder enige voorbereiding of waarschuwing, spreekt me nog steeds aan.

En, zou het mogelijk zijn om in België als fotograaf (financieel) te kunnen (over)leven?

Er zijn verschillende manieren waarop je aan de slag kan als fotograaf. Maar fotografie is véél toegankelijker geworden dan pakweg 20 jaar geleden. Dat is positief, want iedereen kan nu fotograaf zijn, maar dat maakt het wel moeilijker om er geld mee te verdienen. Jammer genoeg zijn beelden stilaan, net als muziek, een product geworden waarvoor niemand nog veel wil betalen.

Daar komt nog eens bovenop dat AI het hele beroep zal hertekenen. Het ontwikkelen van een unieke beeldtaal blijft natuurlijk niet evident, dat zal nooit veranderen. Maar voor routinejobs zullen fotografen in de toekomst niet meer zo snel ingehuurd worden, vermoed ik.

Welke vorm van fotografie draagt je voorkeur uit: portret-, natuur-, reis-, mensen of straatfotografie? Waarom?

Ik ben begonnen als straatfotograaf, maar gaandeweg heb ik ook andere genres verkend, zeker in mijn opleiding. Studiofotografie of geësceneerde beelden zijn niets voor mij, want dat is iets te veel geregeld. Zolang het spontaan gebeurt, maakt het me niet zoveel uit wat of wie ik fotografeer.

Ga je voor kleur of toch maar zwart-wit?

Net als veel fotografen ben ik in zwart-wit begonnen, omdat dat je toelaat om je volledig te focussen op kadrering, belichting en verhaal. Als je dat onder de knie hebt, kan je daar nog kleur aan toevoegen. Momenteel gebruik ik allebei: bij kleur staat sfeerschepping centraal, bij mijn zwart-witwerk leg ik graag de nadruk op texturen.

Heb je nog analoog gefotografeerd? Je eigen Doka gehad? Welke vorm -analoog of digitaal- van fotografie draagt je voorkeur?

Tijdens mijn opleiding aan Sint-Lucas heb ik analoog leren werken. Het eindresultaat vind ik vaak prachtig: aan de korrel van een analoge foto in zwart-wit kan digitaal

werk echt niet tippen. Kleurenfilm, daarentegen, is oneindig veel moeilijker om zelf goed te ontwikkelen.

Momenteel fotografeer ik niet analoog. Ik heb wel nog een paar analoge toestellen waarmee ik kan experimenteren en een goed fotolabo in de buurt dat mijn foto's voor mij kan ontwikkelen, indien nodig. Ik heb zelf geen ruimte voor een Doka, maar dat is een flauw excuus, want je kan gerust zelf iets in elkaar flansen in je badkamer. Eerlijk gezegd ben ik iets te onhandig en te ongeduldig om zelf mijn foto's te ontwikkelen. Ik zie op tegen de traagheid van het hele proces, ook al is dat natuurlijk waar het allemaal om draait. Het is sowieso fantastisch om je foto langzaam te zien verschijnen in het bad met ontwikkelingsvloeistof. Dat is zeer poëtisch en geeft veel voldoening. Ik sluit dus zeker niet uit dat ik later weer analoog werk.

Is fotografie volgens jou een vorm van kunst die op gelijke hoogte staat met schilder- of beeldhouwkunst?

Natuurlijk! Ik snap dat het effect van je artistieke keuzes op een foto iets minder

voor de hand ligt voor veel mensen, maar bij de selectie van je onderwerp, je kadering, belichting, scherpte, focus, enzovoort komt echt wel veel kijken. Elke keuze bepaalt het eindresultaat en hoe is dat anders dan wat een schilder of beeldhouwer doet? Als kunstenaar probeer je de wereld iets te vertellen: dit ben ik, hier sta ik voor, en dat is bij fotografie niet anders.

Welke fotografen inspireren jou? Wie zijn, met andere woorden, je grote voorbeelden?

Ik heb thuis een grote boekenkast met boeken van al mijn voorbeelden, waarin ik op mijn gemak kan snuisteren met een kop koffie: Trent Parke, Gregory Crewdson, Todd Hido, Josef Koudelka, Bieke Depoorter en nog vele anderen. Mijn favorieten veranderen vaak, ze inspireren me elk op een andere manier.

Heb je al je werk mogen tentoonstellen? Dit is best spannend zeker?

Ja, al verschillende keren, zowel in België als in het buitenland.

Solotentoonstellingen zijn altijd enorm stresserend, want ik ben een perfectionist en niets is ooit 100% hoe ik het wil.

Tegelijk blijf ik ook erg onzeker en zorgt dat er soms voor dat ik er niet echt van kan genieten.

Daarom zijn tentoonstellingen binnen het kader van een fotofestival of wedstrijd relaxter, want dan geef ik de organisatie volledig uit handen. Zo heeft mijn werk al gehangen in New York, Miami, San Francisco, Sydney, Duitsland, Italië en Luxemburg. In die lijst maakt mijn hart een klein sprongetje bij New York. Dat blijft toch bijzonder.

Heb je al prijzen gewonnen met je werk?

Ja, ik ben al een paar keer finalist geweest van o.a. het Miami Street Photography Festival en het Brussels Street

Photography Festival. Ik ben zelf ook regelmatig jurylid geweest bij verschillende festivals in binnen- en buitenland.

Het idee van creatief werk te rangschikken in een wedstrijd wringt wel een beetje bij mij. Zoals ik zelf zo vaak heb gezien, is het de middenmoot die het meest beloond wordt, het soort werk dat meteen opvalt maar daarna niet echt blijft hangen. Je moet nu eenmaal een compromis bereiken met een heel team juryleden, maar de grootste gemene deler is zelden echt het interessantst.

Niettemin heb ik altijd genoten van alle activiteiten die bij een fotofestival komen kijken. Zo heb ik al portfolio reviews gegeven, photowalks georganiseerd en was ik een paar jaar geleden guest creative director van een fotosymposium in hartje Londen. Dat was een onvergetelijke ervaring.

In je bio las ik dat je lid bent van Observe, kun je daar wat meer over vertellen?

Observe is een internationaal collectief van fotografen die zich vooral bezighouden met straatfotografie. We organiseren tweejaarlijks een fotofestival in Iserlohn, Duitsland, en promoten elkaars werk. Je kan ons volgen op Instagram, @observecollective.

Heb je soms last van een “writer’s block” maar dan op vlak van de fotografie?

Zeker. Wellicht op dit moment zelfs. Dan is het tijd om even iets anders te doen, of om toch te fotograferen/schrijven, al weet je dat er niets van zal komen. Laat jezelf toe om ook lelijke dingen te maken, of idiote dingen. Uiteindelijk draait het om het proces, niet het eindresultaat.

Waar zie je jezelf binnen vijf jaar?

Ik denk liever niet zoveel na over de toekomst of het verleden. Dat belemmert alleen de ervaring van het nu.

De snelle keuzes: ...

Robert Doisneau of Henri Cartier-Bresson:

Cartier-Bresson

Joël Witkin of Robert Mapplethorpe:

Witkin

Figuratief of abstract:

figuratief

Halfvol glas of halfleeg glas:

liever een klein glas dat volledig gevuld is

Japan of USA:

Japan

Selectie uit “Le questionnaire de Proust”

Marcel Proust (1871-1922) is een beroemde Franse romanschrijver en essayist. Zijn naam is ook vastgeklonken aan een oude, van oorsprong Engelse, vragenlijst, bestaande uit circa dertig vragen, die tot doel heeft om meer zelfinzicht te krijgen

Wat is je beste karaktereigenschap?

Empathie? Creativiteit? Besluiteloosheid is alleszins mijn slechtste karaktereigenschap.

Wat is jouw idee van geluk?

Een wandeling in de Bourgoyen, het natuurreservaat op 5 minuten van ons huis. Op een zonnige dag, met mijn man en hond, en misschien achteraf een goed boek en een verse pot Häagen-Dazs met dulce de leche.

En ook: iets moois creëren waar er eerst niets was, liefst met Portishead of Joy Division in mijn oren.

Waar zou je willen wonen?

Ik woon eigenlijk vrij ideaal: in een gezellige rijwoning in Gent, op 7 minuten fietsen van het Gravensteen. In een ideale wereld zou mijn huis wel omgeven zijn door een klein bos en waren er geen burens of verkeer, maar je kan niet alles hebben.

Als je zelf mag kiezen, wie zou je dan willen zijn?

Mijn vijfjarige Stafford, Roxy. Ik ken niemand die zo ongecompliceerd gelukkig is.

Wat is je favoriete kleur?

Ik ben altijd aangetrokken geweest door het donkere. Black it is.

Wat eet en drink je graag?

Zoveel! Zolang het maar niet de Frans-Vlaamse keuken is en zolang het maar veggie is.

Enkele van mijn favorieten zijn taco's, bao buns, ramen en pad thai. Terwijl ik dit schrijf, begin ik al te watertanden. Qua drank: een Old Fashioned cocktail, een gerookte single malt of Diplomático rum.

Welk natuurlijk talent had je graag willen hebben?

Ik heb heel even gedrumd maar had er totaal geen talent voor. Het zou tof zijn als dat dus anders was.

Wie is je favoriete held/heldin zowel in fictie als in het echte leven?

Melig, maar mijn man is mijn held. Ik heb een chronische aandoening en daardoor is ons leven sinds een paar jaar drastisch veranderd. Hij helpt me elke dag om gelukkig te zijn met wat nog mogelijk is, in plaats van te treuren om wat ik kwijt ben. En hij is nog grappig ook.

Wat is je huidige gemoedstoestand?

Licht geïrriteerd. Ik heb twee hemden online gekocht en oversized is soms toch echt wel te groot.

Voor welke fout heb je de meeste tolerantie?

Ik ben redelijk mild voor de meeste fouten, behalve wreedheid tegenover dieren of zwakkeren.

Blik van Harry

Napoleon, Waterloo en een Vlaamse boer

Voor de kerstvakantie konden de leerlingen van het vierde en het vijfde genieten van de bioscoopfilm Napoleon. Voor wie het zich zou afvragen: er klopt geschiedkundig niet veel van het verhaal dat de film bracht. Napoleon hield bijvoorbeeld misschien wel oprecht van zijn Joséphine, maar hij had in heel zijn keizerrijk een hoop minnaressen rondlopen. En zijn keizerrijk was behoorlijk groot...

De slag bij Waterloo (18 juni 1815) kreeg heel wat aandacht in de film en ik vind het ook vreemd dat men die veldslag dan ook zo verkeerd voorstelt. Je ziet er Napoleon in chargeren op zijn witte ros, terwijl hij in het echt enorm veel last had van aambeien tijdens de strijd op de velden Brabant. Een paard in galop, dat kon zijn achterste niet meteen gebruiken. De echte geschiedenis blijkt ook regelmatig veel interessanter dan een filmscenario. Neem bijvoorbeeld de figuur van Jean-Baptiste De Coster. Hij was volgens de enen een bedrieger en volgens de anderen een wonderbaarlijk figuur. De 'Vlaams' sprekende De Coster was de lokale gids van Napoleon tijdens de slag van Waterloo.

Ze spreken daar allemaal 'Vlaams'

Dat De Coster geen Franssprekende was, bevestigde het foute beeld dat de keizer had over de regio waar hij zich bevond. Op 14 juni verzond hij een bericht naar zijn generaals: 'De luitenant-generaals Reille, Vandamme, Gérard en Pajol (...) zullen indien mogelijk in de voorhoede officieren opnemen die Vlaams spreken, die de

inwoners kunnen ondervragen en zo inlichtingen inwinnen.' Op 18 juni, om zes uur 's ochtends, namen enkele Franse generaals een man met zich mee die op weg was naar de zondagsmis. Jean-Baptiste De Coster werd geboren in Korbeek-Lo in 1762 en was dus een Brabander. Hij woonde in de tijd van de veldslag in Plancenoit en hield er klein cabaret op na in zijn hoeve, dichtbij de historische boerderij La Belle Alliance, de plaats waar de overwinnaars de Britse hertog van Wellington en de Pruisische veldmaarschalk Blücher 's avonds op 18 juni elkaar de hand schudden. 'Mijn goede vriend! Wat een geschiedenis!', riep de oude Blücher daarbij uit, een understatement van jewelste.

Imbeciel of van slechte wil

Het boertje De Coster werd door de Fransen opgevorderd om hun keizer te vergezellen en de weg te wijzen in de Waals-Brabantse regio. Pas wanneer Napoleon ergens rond tiende 's avonds richting Charleroi op de vlucht sloeg, trok De Coster er ook op uit. Misschien ontglipte hij zelfs vroeger. De Franse apologeten van de keizer zouden later De Coster inroepen om het falen van hun halfgod te verklaren. Henri Housseye, de 19de eeuwse historicus en lid van de Academie Française zou vrijvooringenomen in zijn Waterloo van 1899 noteren: 'Zoals de lokale gewoontes het

willen, was De Coster of imbeciel, of van slechte wil, en hij zou de hele dag foute inlichtingen geven.’ Dokter Augustin Cabanès, tevens journalist en auteur van verschillende historische werken, noteerde: ‘Decoster (sic), wat de koster betekent in het Vlaams, had, zoals men vertelt, niet alleen slechte informatie aan Napoleon gegeven, maar men moet er ook rekening mee houden dat hij heel slecht Frans sprak en het kan ook zijn dat zijn woorden niet goed werden begrepen.’

Een attractie

Naast het verhaal over de aambeien van de Franse keizer kan deze verklaring voor diens nederlaag – namelijk dat ‘het de schuld is van een Vlaming’ – wel tellen. Nochtans geven vele andere bronnen aan dat De Coster wel degelijk Frans sprak. De jaren na de veldslag was hij een van de hoofdattracties en leidde hij een heleboel mensen rond op de velden om en rond Waterloo en hij wordt daardoor in verschillende dagboeken vermeld. Landbouwer en cabaretier De Coster had een mooie kostwinning gevonden. Naar verluidt erfden zijn nakomelingen in 1826 of 1827 zo’n slordige 300 000 franken. Niet slecht, voor een imbeciele en onbetrouwbare boer.

Must See van de maand: Wonka

Het lijkt vanzelfsprekend om met de nodige argwaan naar Wonka te kijken, de prequel op Charlie and the Chocolate Factory. Waarom? Wel, de oorspronkelijke en licht geniale schrijver Roald Dahl heeft niets met deze film te maken, dus het risico op een houderig scenario is reëel. En, hadden we in Johnny Depp al niet de definitieve Willy Wonka ontdekt? Wat kan posterboy Chalamet daar nog aan toevoegen? En, dit is toch een typische kinderfilm? Meer nog, Wonka schijnt een musical te zijn Need I say more?

Edoch, zet al uw vooroordelen opzij, zoek en vind uw kinderlijke ziel en natuurlijke appetijt voor chocolade en duik schaamteloos in de wondere wereld van Wonka, u zult het zich niet beklagen, want de man zelf én zijn magische wereld zijn voortreffelijk tot leven gebracht. En, jawel, ook het verhaal mag er zijn want voor het scenario tekenden immers regisseur Paul King en scenarist Simon Farnaby. Beiden waren – onder meer – betrokken bij de Paddington-films. Dat merk je aan de vlotte dialogen: elke zin klopt.

Het verhaal:

Wonka arriveert na zeven jaar over de wereld te hebben gezworven als jongeman in een niet bij naam genoemde, fictieve Europese stad en raakt vrijwel meteen in de problemen. De boosaardige eigenaar van het pension waar hij slechts een nachtje zou blijven, blijkt de volgende ochtend alles van “trapbelasting” tot ademen op de rekening te hebben gezet, waardoor Wonka gedwongen wordt in de kelder zijn schuld af te werken. Hij ontsnapt door een list en arriveert dan eindelijk bij de Galeries Gournet, een luxe winkelcentrum waar hij zijn droom van de beste chocoladewinkel in vervulling wil laten gaan. Een drietal snobistische chocolatiers die er al een winkel hebben doen er vervolgens alles aan om Wonka dwars te zitten.

Mening van de redactie:

Wonka is, laten we eerlijk zijn, nog een vrij brave versie van het Roald Dahl personage. Het ontbreekt hem aan de spreekwoordelijke peper die Dahl in z'n verhalen kon stoppen. Anderzijds, lijkt Thimotée Chalamet de perfecte incarnatie van de jonge Willy Wonka. In menig recensie krijgt hij weinig lof, maar ik vond het perfect. U mag niet vergeten dat Wonka nog jong is en iets minder zelfzeker dan de Wonka van Depp of in een oudere film, Gene Wilder. Chalamet is ontwapenend als de dromerige alchemist die de mensheid gelukkig komt maken met de juiste smaken. Tegenover alle valsheid en bedrog blijft hij dansen met een goed humeur, ervan overtuigd dat lekkere chocolade uiteindelijk alle

slechtheid zal overwinnen. Toegegeven, Chalamet moet uiteindelijk wel zijn meerdere erkennen in een perfecte Olivia Colman als Mrs. Scrubbit, de venijnige pensionhouder, en al zeker in Hugh Grant. Hij speelt iedereen naar huis als Oompa Loompa, met upperclass grijns en posh accent. Die twee bijrollen tillen de film naar een hoger plan.

Een absolute en verrassende aanrader, ga de film zeker bekijken op groot scherm en laat u ongegeneerd meedrijven op de kleuren, de vrolijkheid, de acteerprestaties en het heerlijke verhaal!

Is Priscilla de film van de maand?

Het verhaal:

Priscilla (Cailee Spaeny) zit alleen aan de bar van een café, gebogen over haar huiswerk. Ze verveelt zich te pletter op de Duitse legerbasis waar haar vader werkt. Toevallig is er nog een Amerikaan in de buurt die heimwee heeft en zich eenzaam voelt: de 24-jarige Elvis Presley, die zijn dienstdienst vervult in West-Duitsland.

De wereldberoemde zanger en het tienermeisje worden aan elkaar voorgesteld en de rest is geschiedenis.

Neen, u wilt deze film niet zien, want ...

Priscilla is op het ogenblik van de ontmoeting veertien jaar jong, Elvis is tien jaar ouder en een wereldster. Eens ze zestien is laten de ouders het kind verhuizen naar Elvis' huis in Memphis, Tennessee. In het huidige maatschappelijk klimaat is dergelijk verhaal laakbaar. Waarom beschermt niemand dat meisje? Dat u als toeschouwer naar een waargebeurd verhaal kijkt maakt het niet beter.

De bezigheden van Elvis (een matige Jacob Elordi) worden bekeken door de ogen van zijn piepjonge vrouw. U ziet haar vooral wachten en wilt haar toeroepen dat ze daar weg moet lopen, hoe sneller, hoe liever Iedere keer als Elvis terugkeert, is hij er slechter aan toe. Zijn verslaving aan pillen verergert, hij wordt veeleisender. Priscilla onderwerpt zich gewillig aan zijn wensen. De relatie wordt verstikkend, al ontbreekt het haar aan niets. Ik ergerde me kapot aan de makheid van Priscilla en de arrogantie van Presley. Het icoon Elvis Presley valt hier keihard van zijn voetstuk.

Naast het gruwelverhaal werkt Coppola haar Priscilla onvoldoende uit, de kijker begrijpt haar niet, ze is onderdanig, meevolgend tot ze het plots niet meer is. De acteurs zijn jong en onervaren en dat

ziet u. Het feit dat de echte Priscilla nog leeft en inspraak had in deze film zal ook wel aan de basis van de oppervlakkigheid liggen.

Ja, u wilt die film zien, want

U bent grote fan van Sofia Coppola en deze achtste speelfilm past uitstekend binnen haar oeuvre. U herinnert zich vast haar mooie debuut The Virgin Suicides uit 1999 (nu opnieuw in de bioscoop te zien) of het mysterieuze Lost in Translation. In die films onderzoekt de regisseur de complexe verhouding tussen roem, rijkdom en persoonlijke vrijheid. Ook Marie Antoinette en Somewhere, draaien om welgestelde hoofdpersonen die zich verloren of opgesloten voelen. Luxe en weelde hebben een prijs. Ook in Priscilla komen deze thema's aan bod en met deze bril op is het eindeloze wachten van Priscilla een aangrijpend motief om haar eenzaamheid aan te tonen.

Eens ze lijkt te begrijpen dat ze in een gouden kooi opgesloten zit, gedwongen de grillen van een steeds gekkere man te ondergaan, verzet ze zich, eindelijk. Als kijker is het moeilijk de psychologische ommekeer te begrijpen, maar het "alles hebben en toch blijven zoeken"-thema is een klassieker in het oeuvre van Sofia Coppola. Het uiteindelijke verzet van Priscilla staat symbool voor hoop, veerkracht en kan ook begrepen worden als feministisch pamflet.

Koppel daarbij Coppola's kenmerkende, visueel bedwelmende stijl, het prachtige camerawerk en haar favoriete pastelkleuren en nu stapt zo het Tennessee uit de jaren zestig en zeventig in. Priscilla is een beeldschoon, maar ook afstandelijk sprookje, over een prinses die zich ontworstelt aan haar droomprins.

Subjectieve keuze uit "Thuis" gedichten

Het huis herinnert zich mij.
Het huis herinnert zich mij.
Hier heb ik lopen geleerd.
In deze kamer begon
de aanloop die eindigde in
een ontzettende sprong.

Hier is de keuken ontdaan
van gestapelde vaat en gerei.
Bij deze kraan waste ik mij.
Stram van ouderdom staan
tafel en stoel in hun recht.
Mat en zeil zijn al lang
aan elkaar gehecht.

De trap naar de zolder leeft op
als ik mijn voet erop zet.
Behaaglijk kraakt elke tree:
naar boven m'n kind en naar bed.

En het bed, eens zo groot als een boot
waar ik mij stuurman op wist,
is nu zo groot als het is:
een deken of aardappelkist.
De golvende zee van destijds:
een gebeitste vloer, 3 x 5.
Op planken gerangschikt verdraagt
speelgoed van vroeger
dat er geen kind meer naar vraagt.

Terug beneden besluipt
het verleden mij. Op de gang
haalt het mij onderuit.
Kruipend bereik ik het honk.
Het is donker. De kachel is uit.
Het huis is zijn kamers de baas.

Wat is geweest ben ik kwijt:
volgorde, samenhang, plaats.
Alles waarop ik vannacht
op mijn tocht ben gestuit
bracht mij verder van huis.
Hoe langer ik terugkijk hoe
strakker de knoop van de tijd.

Neeltje Maria Min

Ik leef mijzelf in deze kamer, dit gepleisterde
gewelf,
honderd jaar geleden zwetend gestuukt
door een jonge snordrager geliefd bij vrouwen
om zijn glanzende spieren.

Klaas
noem ik hem omdat hij die naam verdient
en een leven, een vrouw, drie kinderen,
dromen
een huisje met een keuken, bekleed
met de stank van ui, olie en rook,
drie deuren, twee gangen, een kakdoos,
trots van een oude vrouw met grijze ogen
en rimpels van lijden rond haar mond,
de dochter van een kleine kromme man
die zich kapotwerkte in de aarde
en de trots was van zijn zwijgzame moeder
generaties geleden zodat het mij duizelt
in dit trotse huis, deze oude huid waarin ik
leef

Theo Monkhorst (1938)

Laten wij nog eenmaal de kamer wit maken
nog eenmaal de totaal witte kamer, jij, ik

dit zal geen tijd sparen, maar nog eenmaal
de kamer wit maken, nu, nooit meer later

en dat wij dan bijna het volmaakte napraten

alsof het gedrukt staat, witter dan leesbaar
dus nog eenmaal die kamer, de voor altijd
totale
zoals wij er lagen, liggen, liggen blijven
witter dan, samen –

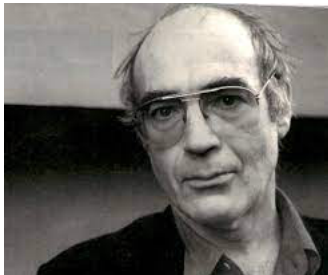
Gerrit Kouwenaar

Een heldere straat. Huizen. Zon.
Zo wou ik dat ik schrijven kon.
En dat elk ding dat ik noemde er dan ook was.
Zoals een leraar die Janssens (aanwezig,
meneer!),
Peeters (aanwezig!), Van der Plas (present!
afroept in zijn klas.

Maar ik schrijf over wat niet meer is.
Over jou (Stilte.) Jij daar. Jij. (Geen antwoord.)
Of ik schrijf over wat nog moet komen.
Over een maatschappij
met een gedicht als grondwet en
een minister van dromen.
Ik schrijf over wat komen moet en wat ooit
was.
Ik ben een leraar voor een lege klas.

H. de Coninck

Tentoonstelling van de maand: Ensor en het stilleven in België van 1830 tot 1930 (MuZee)

Praktisch:

Neem de trein naar Oostende (wisselen in Gent) en stap bij goed weer naar het museum (ongeveer een kilometer, er zijn wegwijzers), bij regen en ontij, neem de tram tot aan het Marie Joséplein of bus 50 tot aan de Sint-Jozefkerk.

Online reserveren (erg aangewezen) kan via deze link:

<https://www.muzee.be/nl/tickets-en-reservaties?booking-itemno=110&lang=nl>

Profiteer van 50% korting op uw treinticket wanneer u online een betalend toegangsticket koopt voor James Ensor en het stilleven in België van 1830 tot 1930. Kinderen onder de 12 reizen gratis.

Ticketprijs:

15 euro voor een volwassene
3 euro (!) voor jongeren (- 25 jaar)
0 euro (!!) voor kinderen (- 12 jaar)

De tentoonstelling:

De tentoonstelling Rose, Rose, Rose à mes yeux – James Ensor en het stilleven in België 1830 – 1930 concentreert zich voor het eerst helemaal op de stillevens van James Ensor. Een vijftigtal werken uit de belangrijke productie van Ensor op dit gebied dient als ruggengraat voor een overzicht van het stilleven in België tussen 1830 en 1930. Meerdere talentvolle schilders zoeken in deze eeuw hoe het genre, dat verworden is tot een zuiver decoratief genre zonder veel artistieke inzet, opnieuw opgeladen kan worden. Wanneer u voorbij de talloze stillevens wandelt, haalt u er moeiteloos het genie van Ensor uit. Kwaliteit drijft boven, zoveel is zeker.

De tentoonstelling biedt vooreerst een overzicht van de 19e-eeuwse, academische, decoratieve traditie met vele vergeten maar zeer vakkundige en in hun tijd zeer succesvolle schilders. Daarop volgt een selectie van schilders die zich, reeds binnen de traditie van het modernisme, toeleggen op het stilleven, maar zelf binnen de geplogenheden van het genre blijven. Daarnaast worden een aantal schilders geplaatst die, net zoals Ensor, door hun picturale aanpak en beeldopbouw, zeer eigen, sterke beelden maken zoals Leon Spilliaert, Gustave Van de Woestyne, Frits Van den Berghe en de veel minder bekende Marthe Donas en Walter Vaes. De tentoonstelling sluit af met kunstenaars die de vaste beeldruimte van het 'theater van de dingen' opblazen: Jean Brusselmans en René Magritte.

De tentoongestelde stillevens zijn opgehangen aan een zijdeachtige populierbeplating. De curatoren kozen ervoor de schilderijen dicht bij elkaar te hangen, zoals in de 19de-eeuwse musea, om de bezoeker optimaal in staat te stellen om vergelijkend te kijken. De centrale Ensorzaal vormt een schrijn. De beplating is er aaneengesloten, over de ganse omtrek. In de galerijen daarrond worden de decoratieve 19de-eeuwse stillevens getoond. De zaal die aan de modernistische bevraging en problematisering van het genre "stilleven" is gewijd, wijkt met twee schuine wanden af van de conventionele rechthoek. Ze leidt naar de laatste zaal waar de schilderijen die de opheffing van het genre typeren tegen de witte museumwanden worden getoond.

(inspiratie: www.muzee.be)

Oordeel van de redactie:

De tentoonstelling is een must see, zoveel is zeker. U vergaapt u aan een zelden geziene veelheid aan stillevens. De ensors zijn van uitzonderlijke kwaliteit en tonen de weg die de meester later zal bewandelen (de maskers duiken her en der al op). Dat Ensor tussen zijn generatiegenoten wordt geplaatst, is misschien een begrijpelijke keuze, al was het maar om het kwalitatieve contrast aan te tonen. Maar de kunstenaar dreigt met zijn vijftig werken ondergesneeuwd te raken in de veelheid aan vaak erg bombastische schilderijen en dat vind ik bijzonder jammer.

Ik ben een aanhanger van less is more, wat een genot om vorig jaar 28 vermeers te bewonderen in ruime zalen, of, ooit in Londen de laatste 16 schilderijen van Carravaggio (National Gallery, 2005) en dat principe wordt hier niet ingewilligd.

De hoeveelheid aan stillezens is overdonderend en de ster Ensor kan en mag dus minder schitteren. Laat me toe dit bijzonder jammer te vinden. Hoe fijn had het niet geweest de Oostendse schilder die eer te gunnen: neutrale muren met enkele meesterwerken die u tot in de details kunt dissecteren en die u nooit meer zal vergeten. Ruimte, ademruimte als een wandeling op de dijk.

Een paar stillezens:

De rog (1892)

Een nochtans morsdode rog, zorgvuldig gedrapeerd op een tafel tussen even levenloze vissen en een oester, kijkt ons spottend aan. Het dier heeft meer weg van een poppenkastpop dan van een potentieel avondmaal, waardoor het tafereel iets theatraals en komisch krijgt. Er zit ook veel leven in dit stilleven, precies zoals de schilder het wilde.

Chinoiserieën (1907)

De objecten zijn zo geplaatst dat ze lijken te communiceren, alsof ze samen een toneelstukje opvoeren. Ensor maakte de composities met spullen uit de zaak die zijn moeder uitbaatte in Oostende, een winkel met souvenirs, carnavalsartikelen en Chinese decoratievoorwerpen.

Dit schilderij toont aan dat de stillezens van Ensor altijd vernieuwend en revolutionair waren, maar tegelijk ook

heel traditioneel. Curator Taevernier legt het ons uit: *Hij vertrekt van de erg klassieke setting van een stilleven - fruit, bloemen, een tafel met voorwerpen, een achtergrond - maar voegt er zijn unieke, ensoriaanse toets aan toe. Hij was een traditionele schilder, maar een heel creatieve en fantasierijke.*

Masker en schaaldieren (1891)

Op dit schilderij duiken in de achtergrond lichte contouren van spookachtige maskers op, die het tafereel mee gadeslaan. Ook duikt een terugkerend personage op, namelijk de clown Pierrot. Pierrot stelde voor Ensor de eenzame artiest voor. Iemand waarmee de vaak misbegrepen kunstenaar zich dan mee identificeerde. Op het stilleven moet Pierrot kiezen tussen het rijke voedsel, zoals wijn en kreeft, en het armere banket. Hoewel het een statisch tafereel is, straalt het toch veel energie en zelfs humor uit.

Mijn dode moeder. Het gevolg van kwakzalvers (1915)

Voor mij is dit schilderij het hoogtepunt uit de tentoonstelling. Hier krijgt de Franse term “nature morte” een extra laag. Het echte stilleven, de flessen medicatie, staat op de voorgrond als een aanklacht: Ensor acht de ‘kwakzalvers’ verantwoordelijk voor zijn moeders dood. In de achtergrond in de meest tere kleurschakeringen penseelt Ensor zijn moeder op haar sterfbed. Zij overleed dat jaar na een lang gevecht tegen ziekte. Deze persoonlijke interpretatie van het stilleven toont het genie van Ensor. Het werk is inhoudelijk gelaagd en artistiek van een onwezenlijke schoonheid. Daarom, nogmaals, Ensors stillevens verdienen ruimte om ervan te genieten en hoefden niet in dialoog te gaan met een te groot aantal tijdgenoten.

Bijkomende tip:

U bent nu toch aan zee en in Oostende, bezoek zeker ook het Ensorhuis (<https://www.ensorhuis.be/nl/het-james-ensorhuis-vlaanderenstraat-29>) of, maak een Ensorwandeling (<https://www.ensorhuis.be/nl/ensorwandeling>).

Subjectieve keuze: liedteksten over Thuis

I'll light the fire
You place the flowers
In the vase
That you bought today
Staring at the fire
For hours and hours
While I listen to you
Play your love songs
All night long
For me
Only for me

Our house
Is a very, very, very fine house
With two cats in the yard
Life used to be so hard
Now everything is easy

(Crosby, Stills Nash and Young)

Als 's morgens vroeg d'r haar nog in een
waaier ligt
Ze rekt zich uit, d'r huid is zacht en bezweet
Als 's morgens vroeg haar dag begint
Gordijnen
Dicht
De eerste uren nog niet aangekleed
Dan weet ik dat ik thuis ben
Dan weet ik dat ik thuis ben
Dan weet ik dat ik thuis, thuis ben

(Hans De Booij)

En ik kan niet onder woorden brengen wat
(mm-mm-oooh)
Er gebeurt als ik het huis binnenstap, maar
(mm-mm)
'T Is als de aankomst in de haven na een lange
tijd op zee
Hier staan m'n voeten op de aarde en m'n
jeugd op DVD, en
Lang niet vaak genoeg is deze tijd aan ons
bested
Maar nergens tikt die zo en is de puzzel zo
compleet
Ik ben thuis
Hier ben ik thuis (yeah, ooh)
Hier ben ik thuis

(Snelle)

Geef de reiziger een stoel,
geef hem brood en droge kleren,
laat hem zitten bij de haard.
Hij is overal geweest,
hij die alles heeft verloren,
hij die nooit iets heeft bewaard.
Haal flessen uit de kelder
en haal muziek in huis.
Laat iedereen het horen:
de reiziger is thuis.

(Boudewijn de Groot)

Quand je me tourne vers mes souvenirs
Je revois la maison où j'ai grandi
Il me revient des tas de choses
Je vois des roses dans un jardin
Là où vivaient des arbres maintenant
La ville est là
Et la maison, les fleurs que j'aimais tant
N'existent plus

(Françoise Hardy)

Georgette versus Gérard

Heel Frankrijk davert op zijn grondvesten nu de #Metoo hype enkele "monstres sacrés" bij de lurven neemt. Een metrostation "Serge Gainsbourg"? Ik dacht het niet. En wat te denken van "le beau Gégé" oftewel Gérard Depardieu, een schitterend acteur en tot een paar weken geleden dé chouchou van menig Fransman (tiens, hoe benoem je een

vrouw die in Frankrijk woont? Een Fransvrouw ☺? Française is strikt genomen een gallicisme). De redactie van het Cultuurkrantje gaf Georgette de opdracht de Paris Match, Gala, Voici en aanverwanten uit te pluizen en er een artikel uit te puren. Aha, nu zie ik u denken dat een exclusief interview met de butler van Depardieu werd aangekondigd. Wel, een reis naar Parijs viel buiten budget en is ook nutteloos. Gégé én zijn butler zouden zich immers in België schuilhouden. Waar? Dat weet niemand, zelf Poetin niet. Depardieu werd immer Rus na hommeles met de Franse belastingdienst.

In een interview uit 1978 (!) vertelt Depardieu over “casual rape”, een aanranding waarvan hij als negenjarig kind getuige was. Ook later blijft hij lacherig doen over verkrachtingen, ach, ach, die vrouwen willen dat toch. Georgette vond enkel milde artikels terug: Gérard, iconisch acteur, monstre sacré, kwam met zowat alles weg. Tot de onluisterende docu: Fall of an Icon (nog te bekijken op VRT Max) een en ander toch in een ander daglicht zette. Het enfant terrible van de Franse cinema belaagt tijdens een trip naar Korea in 2018 zonder enige vorm van schaamte werkelijk elke vrouw die zijn blikveld binnenwandelt. Van tienjarig meisje over een toevallige passante tot zijn vrouwelijke tolk, allemaal worden ze getrakteerd op smakgeluiden en gore uitspraken. Tel daar de getuigenissen bij van de vrouwen die met Depardieu werkten en Fall of an Icon levert een

griezelig beeld op van een man die vrouwen keer op keer nietsontziend reduceert tot objecten om de eigen lusten op bot te vieren.

Ons Georgette is er stil van, ooit grote fan van de acteur valt het haar moeilijk om dit alles te verteren. En ze is niet alleen, president Macron, Carla Bruni en ongeveer de hele culturele wereld vergoelijken Depardiëus gedrag en spreken over een heksenjacht tegen de acteur.

Mogen we dan niet meer genieten van Les Valseuses, Cyrano de Bergerac of Le dernier Métro? U voelt de discussie alweer oplaaien: moeten we een onderscheid maken tussen de man en de kunstenaar? Net als Georgette zit ik na het bekijken van Fall of an Icon met dit dilemma. Als u Depardieu zelf ziet tekeer gaan tegenover vrouwen, kunt u niet anders dan de slachtoffers geloven en beseffen dat dit slechts het topje van de ijsberg is. Ik moet toegeven dat het me zwaar zal vallen de acteur nog aan het werk te zien, hij is een karikatuur van zichzelf geworden, een zielige oude man die beschermd wordt door zijn entourage dat grensoverschrijdend gedrag normaliseert door het te minimaliseren en weg te kijken.

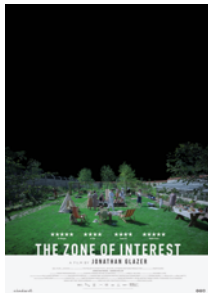
En ondertussen in “den Albert”

Past Lives

Nora en Hae Sung, twee diep verbonden jeugdvrienden, worden uit elkaar gerukt als Nora's familie vanuit Zuid-Korea naar Canada emigreert. Twaalf jaar later studeert Nora in New York en hervinden de twee elkaar via het internet. Ze fantaseren over een wederzien, maar de afstand doet het contact verwateren. Nog eens twaalf jaar later is Nora inmiddels getrouwd en wordt ze tijdens een allesbepalende week herenigd met haar jeugdliefde, als hij haar opzoekt in New York.

Zone of Interest

In The Zone of Interest wonen de commandant van Auschwitz, Rudolf Höss (Christian Friedel), en zijn vrouw Hedwig (Sandra Hüller) met hun gezin naast het concentratiekamp. Daar proberen ze hun gezinsleven vorm te geven en een ideale wereld te creëren tijdens de Tweede Wereldoorlog. Jonathan Glazer won voor de film de Grand Prix van Cannes.

En ondertussen in CC Belgica

Room 13 Orchestra en Mich Walschaert, Costello (27 januari)

Met Costello gaat voor Mich Walschaerts (kommil foo) en Yves Meersschaert (Room13 Orchestra) een jongensdroom in vervulling.

Yves en Mich kruisen elkaar al jaren binnen de Gentse muziekcene en delen een grote passie voor het werk van Elvis Costello: grootse melodieën gecombineerd met straffe teksten.

Yves kleedt elk nummer uit tot op de zanglijn en bouwt er een hele nieuwe wereld omheen, Mich vertaalt, zingt en vertelt zich een weg door dit fantastische oeuvre. Dirigent Frank Vantroyen zorgt samen met de 24 muzikanten van Room 13 Orchestra voor een beklijvende muzikale vertolking.

<https://www.youtube.com/watch?v=07RoChNDP4I&t=32s>

Wouter Vandenabeele, Hiraeth (Avondgast!!) (3 februari)

Melancholie verbindt mensen door de eeuwen en culturen heen. Het is ambivalent: verdriet vergezeld van troost of hoop, pijn vergezeld van schoonheid of vreugde. Met Hiraeth meanderen we tussen de klankkleuren van de melancholie die vooral in de Zuid-Europese muziekculturen te horen zijn (Saudade, Flamencoblues, Balkanmuziek, ...). Een bitterzoet hoopvol verlangen naar wat afwezig is en nooit volledig aanwezig kan zijn. Wouter Vandenabeele laat zich voor dit project omringen door een 15-tal muzikanten uit binnen- en buitenland.

<https://www.hiraeth.be/>